

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Titulus X. De supplenda negligentia Prælatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

in favorem c. 1. de concess. ubi prohibetur collatio beneficii de novo, antequam vacet: sed beneficium, quod resignatur in favorem, nondum vacat, quia resignatur sub conditione, si conferatur certæ personæ, ut habet communis; nam si beneficium fortè ex aliqua causa non consequatur resignatarius, jus illius remanet penes resignantem, ut ex communi & Rotæ decisionibus docet Flamin. lib. 1. q. 3. n. 47. Sed hæc conditio nondum est impleta, quando fit renuntiatio: ergo. Si contendas, resignantem in favorem non resignare conditionatè, sed sub modo, nempe ut conferatur beneficium huic certæ personæ; vel sub hac conditione, si velit collator conferre huic personæ, quæ conditio jam potest esse impleta, quando admittitur resignatio, & fit collatio. Repono, hujusmodi pactiones, quibus imponitur obligatio in ordine ad beneficia Ecclesiastica, generaliter prohiberi. c. 4. 6. fin. de Pæssis. Accedit, quòd resignationes in favorem habeant speciem hereditariæ successionis, quam SS. Canones detestantur can. si ergo. 8. q. 1. c. 1. de Præb. dum passim suos sibi consanguineos substituerent Beneficiati, nisi prohibita forent hujusmodi resignationes. Adde praxim & stylum Curie Romanæ. Wiewner n. 63. Dissentit Covar. Sot. & alii apud Leuren.

13. Quæres, an Episcopus saltem possit resignationem, à resignante factam in favorem, admittere simpliciter & rejecta conditione? R. cum communiore & probabiliore, quòd non; quia resignans sub conditione, ut conferatur certæ personæ, non intendit dimittere beneficium, nisi impleatur conditio: ergo inferior Papæ, cum non possit implere conditionem, neque potest admittere resignationem cum tali conditione. Et regulariter actus, qui fit per modum unius individui cum aliqua qualitate & adjectione, non potest acceptari quoad unam partem, ac rejici quoad alteram. per l. 55. ff. de condit. & demonstr. Interim resignans coram Episcopo potest illi certam personam pro successore commendare. Covar. varior. l. 1. c. 5. n. 5. Barb. alii; quia talis commendatio nec causa movens est, multò minùs pactum, sed solum preces & occasio ad collationem. Favet c. 34. de simon. Nec obstat Bulla Pii V. Quanta Ecclesiæ cit. quia intelligenda est de casu intervenientis pacti, vel nondum vacantis beneficii.

14. Dico 8. Resignatio omnium beneficiorum, quocunque modo facta, de jure publicari debet intra certum tempus, & in loco certo, à Resignatariis. Reg. Cancellar. 34. Bull. Gregor. XIII. Humano vix judicio. an. 1584. Dixi 1. omnium beneficiorum, sive sint Sæcularia, sive Regularia, Curata vel Simplicia &c. exceptis tantum consistorialibus, seu iis, quæ conferuntur Romæ in Consistorio, uti Archiepiscopatus, Episcopatus &c. 2. quocunque modo facta, sive per se, sive per procuratorem, purè vel conditionaliter &c. 3. publicari, nempe per Notarium litteras resignationis, vel earum transcriptum, manibus tenentem, & intelligibili voce novum Beneficiatum die festivo & inter

Missarum solemniam promulgantem. 4. debet; alias resignatio ipso jure nulla, & resignatarius ad tale Beneficium omnino inhabilis redditur, atque Beneficium reservatur dispositioni Sedis Apostolicæ. 5. intra certum tempus, scilicet intra 6. menses, si resignatio sit facta in Curia Romana, & Beneficium existat intra Italiam: si verò extra Italiam & montes, intra 9. menses numerandos à die concessæ gratiæ, non à die præstiti consensûs in resignationem. Si verò extra Romanam Curiam facta sit resignatio, & coram Ordinariis, ab his recipi (vel rejici) debet intra mensem, publicari autem à Resignatariis intra 3. Menses à die collati Beneficii, non à die resignationis admittæ. 6. in loco, nempe in Ecclesia Cathedrali, si Beneficium sit Cathedralis; si verò Parochiale, vel intra limites Parochiæ situm, in Parochiali & Cathedrali simul; si autem nulli Diocæsi, & nulli Parochiæ sit subiectum, in Ecclesia Beneficii tantum. 7. à Resignatariis, h. e. iis, quibus Beneficia resignantur, curritque ipsis, etiam ignorantibus, tempus publicationi præfixum. 8. de jure, scilicet scripto; nam Consuetudo Germaniæ, saltem in quibusdam diocæsis, aliud obtinet, ubi permutationes, & resignationes, præsertim coram Ordinariis factæ, non solent cum hujusmodi solennitatibus publicari, imò præterque omittuntur. Garc. Pirhing. n. 109.

TITULUS X.

De Supplenda Negligentia Prælatorum. SUMMARIUM.

1. Quandonam Prælati dicantur negligentes.
2. Quibus modis negligentia suppleri possit.
3. 4. Quorum, & à quibus debeat.
5. Collatio Beneficii nulla est, licet statim fiat post lapsum temporis à jure definiti.
6. 7. Negligentiam Episcopi in administranda Justitia, vel munere Pastoralis, non supplet Archiepiscopus, neque Capitulum.

Sciendum 1. nonnunquam contingere, ut Prælati retineant quidem suas Dignitates & Beneficia, quæ dantur propter Officium spirituale, ac in bonum Ecclesiarum, in administrando tamen officio suo sint negligentes. Proinde proin hoc titulo ordinatur, ut hæc negligentia non tam puniatur, quàm per alios suppleatur, ne subditi vel Ecclesiæ damnum spirituale vel temporale patiantur, præsertim illa negligentia, quæ committitur in collatione Beneficiorum. Præterea Prælati etiam censentur esse negligens, si facere omittit, quod ratione officii, potestatis, & jurisdictionis suæ poterat & debebat facere, v. g. si est incurius in administratione honorum Ecclesiasticorum, in custodia templorum, in restauratione disciplinæ, in extirpatione abusu, in expediendis litibus, in administranda justitia, in Beneficiorum provisione: circa quas ultimas duas negligentias tantum hoc loco ponemus assertiones, quorum nempe, & à quo supplenda sint.

Sc. 2. Negligentiam Prælatorum variis modis suppleri posse. 1. Devolutione juris ad Prælatus superiorem, uti fit, si sint negligentes in Beneficiorum provisione, nimirum intra debi-

etiam tempus non conferendo Beneficia, non instituendo, non eligendo, vel instituendo aut eligendo indignum, ut patet ex t. h. t. 2. Ad iunctione Coadiutoris idonei. c. 2. h. t. in 6. 3. Depositione ab Officio, vel privatione Dignitatis c. 1. de Off. Custod. 4. Excommunicationis poenâ per duos menses inflicta. can. 101. caus. 6. 1. Vel alio modo pro varietate & majoritate commissæ negligentia.

Dico 1. Supplenda est negligentia non solum Prælatorum Ecclesiasticorum, sed etiam Collegiorum Ecclesiastica jurisdictione & Superiorum prædicatorum, item eorum, qui habent iura Patronatus. c. 2. 3. fin. h. t. &c. Nomine Prælatorum venit hic omnis persona Ecclesiastica jurisdictionem exercens, uti sunt Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, Priores, Archipresbyteri, Archidiaconi, & alii usque ad simplicem Curatum; nomine autem Collegiorum Capitula, & Congregationes, jurisdictione Ecclesiastica pollentes.

Dico 2. Negligentia circa provisionem Beneficiorum Ecclesiasticorum suppleri debet ab immediato & proximo Superiore, ad quem, si provisio debito tempore facta non est, devolvitur pro illa vice potestas providendi. c. 3. & fin. cit. c. 2. & 8. de concess. præb. c. 41. de Elect. &c. Unde si Beneficium est Collativum, Collator autem inferior Episcopus, negligentiam supplet Episcopus: si Patronatum, & Patronus laicus negligat præsentare intra tempus præscriptum, Superior, penes quem est instituere præsentatum: si Electivum, & Capitulares non eligant intra debitum tempus, Superior, penes quem est potestas confirmandi electum. Vide dicta ad tit. de Elect. n. 13. item dicenda ad tit. de concess. præb. in lib. III. n. 11.

Quæres, an collatio Beneficii, vel electio Prælati, sit ipso Jure invalida, & devolutio fiat ad Superiorem, etiam si statim instituatur post lapsum temporis à Jure definiti, nempe post semestre, vel in Ecclesiis Cathedralibus & Regularibus post trimestre: adeoque an mora possit purgari per celerem Provisionem? R. Est invalida, & devolvitur potestas providendi pro illa vice ad Superiorem statim. P. Wiestner n. 37. cum aliis contra non paucos; quia collatio Beneficii, vel electio, à non habentibus potestatem conferendi, vel eligendi, est invalida: sed qui conferunt, vel eligunt, post temporis à Jure præfixi lapsum, jam sunt ipso Jure privati potestate conferendi, vel eligendi. c. fin. c. 41. cit. Oppones 1. In c. 4. h. t. rescribit Innocent. III. suo Legato, ut Beneficia, quæ post tempus à Jure præfixum obvenierunt personis idoneis, de patientia permittat ab ipsis pacifice possideri: sed quod potest patienter tolerari de Jure, non est invalidum ipso Jure; quamvis rescindi possit: ergo. 2. si talis collatio vel electio esset irrita ipso Jure, tunc provisus in conscientia teneretur Beneficium dimittere ante sententiam, & nemine se opponente: sed hoc est contra alibi dicta, de Legibus & Electione: ergo. R. ad 1. Dist. Min. quod est invalidum Jure Naturali, non potest tolerari Jure Positivo. C.

Min. quod est invalidum Jure tantum Positivo. N. Min. Collatio, vel Electio, post lapsum præfixi temporis facta, non est invalida Jure Naturali: quod autem Jure Positivo sit invalida, insinuat in textu c. 4. cit. quia toleratur tantum per viam gratiæ, & ex patientia, non per viam Juris, sicut alia multa sustinentur de patientia, quæ in Judicium deducta roserari non possunt. c. 18. de Præb. Hæc autem tolerantia provisionis invalidæ fuit nova provisio. Ad 2. Si esset irrita Jure Naturali, C. Maj. si tantum Jure Positivo humano, subdist. tunc teneretur dimittere Beneficium ante sententiam condemnatoriam, supposito, quod aliquis se opponat, & nullitas sit declarata per sententiam Judicis. C. ante sententiam declaratoriam nullitatis, vel nemine se opponente. N. Maj. Privatio hæc potestatis & juris conferendi, vel eligendi, est poena: sed poena, privans Jure jam quæsitum, non est subeunda ante omnem sententiam, ut tradunt DD. ad tit. de Penis.

Dico 3. Negligentia Episcopi circa administrationem Justitiæ probabilis non potest suppleri ab Archiepiscopo (extra casum Appellationis) neque à Capitulo: adeoque nec ad illud, nec ad istud devolvitur jurisdictio Episcopi ad dicendum jus Diocesanis in casu negligentia Episcopi. Ita P. Wiestner n. 46. cum Abb. Pirh. & aliis communius contra Robertum König hic n. 11. & Ludov. Engel à n. 5. ubi putat, saltem in casu, quo lis nondum est coepita coram Episcopo, sed solum, postquam debitè requisitus est, denegavit audientiam, vel justitiam administrare neglexit, generaliter à diocesanis posse adiri Archiepiscopum in prima instantia. Probatur: Jus Canonicum generaliter prohibet Archiepiscopo exercere jurisdictionem in subditos Episcoporum, seu Suffraganeorum, sibi subordinatorum. c. 11. de Off. Ord. nisi id reperitur expressè concessum Archiepiscopo in Jure, per c. 1. h. t. in 6. ergo etiam prohibet in casu, quo Episcopi sunt negligentes in administranda Justitia: sed nullibi reperitur id in Jure concessum, atque hoc ipsum in simili dicitur c. 1. cit. his verbis: cum id non invenitur à Jure concessum: ergo. Id autem, quod dicimus de causa negligentia Episcopi in administranda justitia, etiam intelligi volumus de casu negligentia in administrando munere Pastoralis: quia nullibi est expressè concessum Archiepiscopo administrare diocesim alicujus ex suis Suffraganeis, cum sic exerceret jurisdictionem in ejus subditos, quod ipsi generaliter est in Jure prohibitum. c. 11. cit.

Oppones 1. In c. 1. cit. non est sermo de Episcopo negligente in administranda justitia, sed de Episcopo excommunicato propter delictum: ergo inde non probatur, jurisdictionem Episcopi non devolvi ad Archiepiscopum propter negligentiam: imò à contrario, quia excipitur casus excommunicationis, infertur, Archiepiscopo competere jurisdictionem in aliis casibus, nimirum negligentia &c. 2. In toto hoc titulo id agitur, ut generaliter Superior suppleat defectum inferioris: ergo etiam in casu negligentia, si nullibi reperitur exceptus

in Jure: sed non reperitur exceptus: ergo. 3. ratio, propter quam Jus vult suppleri negligentias Inferiorum à Superioribus, v. g. in collatione beneficiorum, est generalis, nempe hæc, ne subditi vel Ecclesiæ patiantur damnum: sed hæc ratio pugnat etiam in casu non administratæ ab Episcopo justitiæ: ergo. 4. De Jure admittitur appellatio ab Episcopo ad Archiepiscopum in casu denegatæ vel protractæ justitiæ: ergo etiam in eodem casu negligentia circa administrationem Justitiæ jurisdictio Episcopi devolvitur ad Archiepiscopum. 5. Si non fit devolutio ad Archiepiscopum, debet illa fieri ad Capitulum saltem; cum alias non detur sufficiens remedium oppressis: sed ad Capitulum non devolvitur juxta nos, imò nec juxta Adversarios: ergo. 6. ad 1. *N. Conf.* quia in c. cit. allata ratio, cum id non invenitur à Jure concessum, est universalis, & insinuat, generaliter nunquam competere Archiepiscopo jurisdictionem in subditos suorum Suffraganeorum. A contrario non infertur, in reliquis casibus, ibi non expressis, jurisdictionem devolvi ad Archiepiscopum; quia plures sunt casus, in quibus non devolvitur, adeoque ibi casus excommunicationis Episcopi propter culpam non ponitur per modum exceptionis, sed per modum exempli. Ad 2. *N. Ant.* quia fere id tantum agitur, ut suppleatur negligentia Episcoporum in causis Beneficialibus, non generaliter in omnibus. Alios casus, in quibus Superiori conceditur supplere defectum Inferioris, referemus ad tit. 31. de Off. Jud. Ordin. præsertim in fine §. 1. & 2. Ad 3. Non sufficit paritas rationis, ubi ex dispositione Juris habetur oppositum, ut hic. Ad 4. *N. Conf.* quod Appellatio admittenda sit ad Archiepiscopum, est in Jure expressum; non verò quod ei competat jurisdictio in prima instantia pro casu denegatæ justitiæ. Ad 5. Imprimis *N. Ma.* quia superserest aliud remedium, videlicet vel recursus ad Papam, ut is Episcopum negligentem adigat ad faciendum officium, vel ad Archiepiscopum etiam, deferendo ipsum Episcopum, ab eo compellendum ad justitiæ administrationem; quia Archiepiscopus in Episcopum tanquam in Suffraganeum sibi subordinatum de Jure habet jurisdictionem, quamvis non habeat in ejus subditos, seclusa appellatione, vel actuali visitatione. Dein *Ma.* esset vera in casu, quo Episcopus valde diu abesset à sua diocesi, nec constituisset administratorem: item quo redderetur inhabilis &c. tunc enim Capitulum succederet in jurisdictione Episcopali; donec Papa aliter provideret, per c. 3. h. t. in 6. quia tunc perinde foret, ac si Sedes vacaret: Sede autem vacante succedit Capitulum in exercenda jurisdictione, & administratione, etiam justitiæ.

TITULUS XI.

De Temporibus Ordinationum, & qualitate Ordinandorum.

SUMMARIUM.

1. In vera Religione verum dari Sacrificium necesse est.

2. Quod necessarium requirit Sacerdotes.
3. Qui non simul & semel, sed gradatim ordinantur tales. Ubi quid & quotuplex sit Ordo.
4. Saltem Ordo Presbyteratus certò est Sacramentum: ejus materia, forma, minister, effectus.
5. 6. Prima Tonsura est Ordo, & Sacramentum.
7. Et Episcopatus est Ordo distinctus à Presbyteratu.
8. Speculativè probabilius est non requiri contactum physicum materia remota in Ordinando.
9. Quis sit Minister proprius Sacramenti. Et quid Dimissoriales.
10. Quam subsint Episcopo ratione Originis, Dominicili, & Beneficii in ordine ad recipiendos Ordines.
11. 12. Valide conferuntur Ordines à quolibet Episcopo consecrato. Minister extraordinarius, excepto Sacerdote, potest esse simplex sacerdos, & Abbates multi defacto esse solent.
13. 14. Licite conferuntur Ordines ab Episcopo Proprio, non excommunicato &c.
15. 16. Quis dare possit Dimissoriales, & quomodo.
17. 18. Inter condiciones Jure Humano requisitas in Ordinando est Titulus Mensæ, qui triplex est.
19. 20. Jure Divino & Naturali invalide ordinantur femina, hermaphroditi aliqui, non baptizati, ac positivè inviti; non tamen infantes, & perpetuo amentes.
21. Illicite ordinantur multi, præsertim infames:
22. Etate legitima destituti:
23. Scientià debita carentes:
24. Moribus non satis probati:
25. Et omnes Irregulares ex defectu vel delicto:
26. Atque titulo Mense non instructi.
27. Gradatim, & certis temporibus conferendi sunt Ordines.
28. Quænam sint illa tempora. An jejunium pridie requiratur.
29. Interstitia unius anni inter unum & alterum Ordinem observanda. Nec unquam eodem die conferendi duo Ordines Sacri.
30. Ad conferendos Ordines extra tempora, & non servatis Interstitiis, quis dispenset.
31. Quo loco conferendi sint Ordines.
32. 33. Quas penas incurrit Ordinans & Ordinatus extra tempora:
34. Aut ante legitimam etatem:
35. Aut si Ordinatus non sit subditus Ordinanti.

Cum Prælati Ecclesiasticis, de quibus hucusque, competat jurisdictio spiritualis, & potestas ad sacras functiones, non aliunde acquisita, quam ex legitima vocatione & ordinatione tum ad Episcopatum tum ad alios Ordines inferiores; rectè subjungitur doctrina de Ordinatione & Ordinibus, de Ordinantis & Ordinandorum qualitatibus.

§. 1.

De Natura & Varietate Ordinum.

Sciendum 1. In vera Religione necessarium dari verum & propriè dictum Sacrificium; hinc enim primos parentes tempore Legis Naturæ docuit